ÅLANDSBANKEN

1
2014

Fredrik Uhrström, en av grundarna till Junibacken

Var ett kontonummer.
Bytte bank och blev en person.

Kör på, sa Palme när Jan Hansson surnade till

Jackie Arlbring

Gillar motorsport och finansierar vårdhem i Gambia

Marknadsutsikter ▪ Entreprenörskap ▪ Livsstil ▪ Private Banking

Det våras för Ålandsbanken

Unikt samarbete **4**
Entreprenören Jacke Arlbring mötte Anders Hjertberg, finansiell planerare på Ålandsbanken, och de två blev inte bara affärsvänner utan också goda kamrater. Så kan det också gå till i affärslivet.

All time highs: skillnader och likheter **8**
Kort och gott: Marknadsutsikterna är goda, vinsterna på väg upp och Stockholmsbörsen kan nå rekordnivåer under året.

Topplistan **10**
Topplistan gjorde en stark avslutning på 2013 och slutade 26 procent upp. År 2014 har startat något negativt, men trots allt bättre än börsen.

Barnens hopp: Emelie **11**
Hon driver barnhemmet Great Andoh i Ghana. Svenska Emelie Kanter har hittat sin livsuppgift i Afrika. För 75 barn är hon skillnaden mellan ett liv i misär och ett liv med möjligheter.

Snabba ryck med Jakob **13**
Ny medarbetare på Ålandsbanken i Göteborg; Jakob Skough. Varför Ålandsbanken? Jag gillar den starka tonvikten på personlig service.

Höörs starke man **14**
Entreprenör sedan tonåren. Jan Hansson i Höör har aldrig tvekat om sitt yrkesval. Det gjorde han inte heller när han skulle välja bank: Jag har fått god avkastning på mitt kapital.

Ta hem kapital? Gör så här! **15**
Johan Thim på Ålandsbanken berättar att självrättelse i tid gör att du kan undvika skattetillägg.

Lek dig klok **16**
Det är Fredrik Uhrströms råd, både som affärsman och privatperson. Skaparen av Junibacken följer sin lust också som entreprenör.

Strålande tider, härliga tider **18**
Går det i dag att leva som Thor Modéen skojade i sin berömda monolog. Eller klagar du också på tiderna...

Rätt risk, rätt ställe **20**
Så enkelt är det. Efter 25 år som bankman i olika banker vet Magnus Gustafsson på Ålandsbanken Göteborg vad han talar om när han ger råd om effektiv förvaltning.

Momentum **22**
Genombrott för elbilen? Jorden runt på åtta timmar? Evighetsmaskinen – blir den verklighet 2014?

Redaktion

Å: utges av:
Ålandsbankens filial i Sverige
Stureplan 19
107 81 Stockholm

Telefon Stockholm 08-791 48 00
Telefon Göteborg 031-333 45 00,

Telefon Malmö 040-600 21 00

E-post tore.davegardh@alandsbanken.se

Ansvarig utgivare Magnus Holm

Chefredaktör Tore Davegårdh

Redigering Jan Törnqvist

Layout Jörgen Melin

Foto IBL, iStockphoto, Håkan Flank, Kristian Pohl, Viktor Fremling

Tryck NogaGruppen/Reusner på miljövänligt papper.

Är du intresserad av att bli kund hos Ålandsbanken Private Banking? Ring 08-791 47 20, 031-333 45 00, 040-600 21 00 och tala med någon av våra förvaltare

Innehållet i denna trycksak utgör allmän information och inte finansiell rådgivning till enskild person. Även om Ålandsbanken har strävat efter att verifiera informationen kan det inte garanteras att denna i alla avseenden är korrekt, fullständig eller rättvisande. Informationen tar inte hänsyn till enskild persons specifika ekonomiska eller skattemässiga situation. Finansiell rådgivning bör sökas från kvalificerad rådgivare innan någon konkret transaktion genomförs eller handling vidtas. Alla prognoser är förenade med osäkerhet och det faktiska utfallet kan bli ett annat än prognosen. Värdet på finansiella instrument kan variera och reduceras och såvitt avser vissa finansiella instrument även bli negativt. Ålandsbanken friskriver sig från ansvar för samtliga skador och förluster, såväl direkta som indirekta, som kan uppstå i anledning av informationen. Informationen är skyddad av upphovsrätt och får inte utan Ålandsbankens tillstånd kopieras, distribueras eller publiceras. Tvister i anledning av informationen skall prövas enligt svensk rätt av svensk domstol exklusivt.

Å – är du en människa?

I nästan hundra år har Ålandsbanken hjälpt sina kunder på Åland. Hög kompetens, god tillgänglighet och verklig, personlig service har varit honnörsorden. Sedan fem år finns vi i Sverige och allt fler säger: Så här ska en bank fungera!

ÅLANDSBANKEN GRUNDADES 1919. Tanken var främst att stötta och hjälpa bönder och fiskare på Åland. I nästan hundra år har vi arbetat nära entreprenörer och företagare, strävsamma människor som vill förbättra sin ekonomi och sina liv. Vi har lärt oss att livet och omvärlden förändras och att lyckan kommer och går, men vår ambition är kristallklar: Vi ska hjälpa våra kunder i ur och skur och under livets alla skeden.

VI DRIVER VÅR VERKSAMHET I SVERIGE PÅ SAMMA SÄTT – med god personlig service och hög tillgänglighet är vi en ansvarsfull partner, som bygger långsiktiga relationer med våra kunder.
Vi har en bredare kompetens än vad många andra banker kan erbjuda, vi har anställt auktoriserade revisorer, skatteexperter, jurister, försäkringsspecialister med flera. Våra specialister kan därför hjälpa dig inom alla områden; förmögenhetsförvaltning, aktiehandel, bolån, bolagsbildningar, skattefrågor, köp och försäljning av företag, generationsskiftesproblem, testamenten, äktenskapsförord, samboavtal, självrättelser av deklaration, hemtagande av kapital från utlandet, utlandsflytt och allt som där hör till, tjänstepensioner med mera. Listan kan göras mycket lång och hos oss får du all hjälp på ett och samma ställe – med ett stort inslag av personlig service.

ATT DET ÄR UPPSKATTAT får vi nästan dagligen bekräftelse på. I detta nummer av Å kan du läsa om några kunders erfarenheter av banken. Entreprenören Fredrik Uhrström har förvandlats från ett kontonummer på sin tidigare bank – till en människa hos oss. Kan man få ett bättre betyg? Skåningen och handbollsspelaren Jan Hansson fick en helt annan stabilitet i sina placeringar och Jackie Arlbring, entreprenör från Alingsås, är överväldigad. Hans kostnader för rådgivning har minskat med flera hundra tusen kronor per år sedan han blev kund hos oss.

Det här var bara ett axplock, vi får ofta höra att det bemötande våra kunder får hos oss påtagligt skiljer sig från deras tidigare erfarenheter av banker.

VI GÅR VÅR EGEN VÄG – och den återkoppling vi får stärker oss i uppfattningen att vi verkligen tillför något av värde.

VÄLKOMMEN TILL ÅLANDSBANKEN!

(Mirakel åstadkommer vi medan du väntar. Underverk tar aningen längre tid.)

Magnus Holm
chef Ålandsbanken Sverige

Snacka om:

Tight samar

Om Jackie Arlbring

Jackie Arlbring är uppväxt i Alingsås och har varit företagare sedan 17 års ålder. Inledningsvis arbetade han med att hjälpa sin pappa, som drev ett bolag inom IT.

Tidigt startade han ett eget IT-företag som hjälpte Ginza, Ellos, Jula, Josefssons med flera att etablera handel via internet. Bolaget expanderade snabbt, drogin mycket pengar och såldes i slutet av 1990-talet till Dan Olofssons Sigma. Senare köpte Jackie Arlbring Bilvision, ett bolag som ägdes av Posten. Från 2004 till 2012, då han sålde merparten, tredubblades omsättningen och resultatet sjufaldigades. I dagsläget äger Jackie Arlbring 10 procent av aktierna och är bolagets styrelseordförande.

Det senaste året har Jackie Arlbring ägnat åt att, på ideell basis, hjälpa en vän som hamnat i problem, med dennes företag. Företaget drogs med stora förluster och var mycket illa ute, men har gjort en fantastisk vändning och går nu riktigt bra. Han är också engagerad i ett hjälpprojekt i Gambia.

Jackie Arlbring har tre barn och delar sonens intresse för motorsport och bilar. Andra intressen är resor, mode, inredning och utförsåkning.

Några frågor till Jackie

Har du någon förebild?
– Det skulle vara min far och Dan Olofsson, som genom Sigma köpte mitt första bolag. Dan är en superentreprenör som verkligen har imponerat på mig. Dessutom är han en jättefin person.

Vad gör du i Gambia?
– Jag finansierar en vårdcentral. Den fungerar mycket bra och ryktet sprider sig så upptagningsområdet växer kontinuerligt med stigande behov av pengar för utrustning och mediciner. Det är lite krångligt, till exempel är det svårt att skicka pengar dit – vi är tvungna att transportera ned sedlarna själva.

Varför har du flyttat från Alingsås till Stockholm?
– Jag tycker om Stockholm. Staden är mycket vacker och har en internationell prägel som jag gillar. Det finns mycket att göra och så får man vara som man vill här. Anders hjälpte mig att hitta en riktigt trevlig våning.

bete

TEXT: TORE DAVEGÅRDH **FOTO:** VIKTOR FREMLING

Några frågor till Anders

Jägare i lumpen – även på fritiden?
– Jag har jaktlicens och tillsammans med min bror har jag en liten markbit där vi tillåts skjuta en älg om året, men det blir aldrig av. Jag är inte heller så fascinerad av jakt. Älgen får frodas i skogen och äta sig riktigt stor. Hade jag mer fritid skulle jag hellre ägna den åt flugfiske.

Varför sökte du FN-tjänst?
– Det kändes som en spännande fortsättning efter lumpen. Jag var ung och hade ingen familj på den tiden. I dag skulle jag inte vara intresserad, men jag ångrar det inte. Det är en bra erfarenhet – att ha fått se andra världar än vår trygga tillvaro här hemma. Betalningen var också okey. Eftersom det knappt gick att göra av med några pengar i Kosovo kunde jag efter avslutad tjänstgöring finansiera mina studier.

Om Anders Hjertberg

Anders Hjertberg är finansiell planerare på Ålandsbanken. Det innebär att han hjälper sina kunder att få en effektiv struktur på sitt ägande av bolag, fastigheter med mera. Målsättningen är att tillsammans med en kapitalförvaltare skapa långsiktiga värden för kunderna.

Anders är sambo med Susanna och de har två barn, femårige Nils och treåriga Klara. Anders gillar att sporta. Favoritaktivitet är skidåkning och han tränar inför Vasaloppet. Flugfiske är en annan passion, som det tyvärr blir för lite av.

Anders läste matematik vid KTH i Stockholm i ett år och flyttade därefter till Umeå och blev civilekonom på Handelshögskolan där. Första jobbet fick han på revisionsfirman PWC, men efter tre år lockades han till Ålandsbanken.

Anders trivdes bra som Norrlandsjägare under militärtjänsten och gjorde ett par år senare FN-tjänst i Kosovo, där han var gruppchef för ett tiotal soldater. Anders Hjertberg gillar att arbeta i team och stimuleras av att alla är med och bidrar till verksamheten. Enligt vad Å har tagit reda på är detta sanning – Anders valdes både till årets jägare och bästa kamrat under sin tid som Norrlandsjägare.

Jackie är överväldig

I den här intervjun varvas frågor och svar mellan vår kund Jackie Arlbring och vår anställde Anders Hjertberg. Det kanske kan bli lite rörigt. Läs gärna faktarutorna om Jackie och Anders innan så blir det lättare att hänga med i svängarna.

TEXT: TORE DAVEGÅRDH **FOTO:** VIKTOR FREMLING

Jaha, Anders – är du en god kamrat?
– Jag strävar efter det. Jag är för det mesta prestigelös och tycker om att umgås och arbeta med andra människor. Inom Private Banking är jag övertygad om att ett uppdrag blir bättre utfört när olika kompetenser får samverka.

”Ju fler kockar desto sämre soppa”, säger man ju?
– Nej, inte i mitt jobb. Tvärtom tror jag det är mycket uppskattat av kunderna att vi arbetar i team. Vi ser till att alla frågor beaktas och vi minimerar risken att något förbises. ”Ensam är stark” gäller absolut inte i den här branschen.

Håller du med, Jackie?
– Jag är faktiskt överväldigad över den hjälp och den service jag får av Anders och Ålandsbanken. Jag har varit kund i cirka fyra år nu och allt fungerar perfekt – inget faller mellan stolarna. När jag fick tips om Ålandsbanken anade jag att det skulle vara bättre än den bank jag hade haft dittills, men jag kunde inte föreställa mig att det skulle vara så bra – så stor skillnad.

Vad tänker du på i första hand?
– Inledningsvis lockades jag av bra produkter, räntevillkor och så vidare – klart bättre än på min förra bank. Men då hade jag inte sett mer än fragment av den fantastiska kompetens och servicegrad banken kan visa upp. De tjänster jag får är också prisvärda. Min ekonomi har med åren blivit alltmer komplex. Här har Anders bidragit till att strukturera upp och tillsammans med mig skapat ett mer hanterbart upplägg. Anders håller koll på allt vad avser skatter, viktiga datum, deklarationer samt diverse administration i mina ”passiva” bolag. Detta besparar mig mycket tid och flera hundra tusen kronor i rådgivningskostnader årligen. Jag har också fått bra, proaktiv hjälp med familjejuridiska frågor som olika avtal och testamente.

Trivs du på jobbet, Anders?
– Jag trivs mycket bra, både med arbetskamrater och med kunderna. Mina kunder är främst företagare och entreprenörer som är mycket aktiva. De är spännande att arbeta med och har ofta stora kontaktnät. Vi är måna om kunderna och det tror jag att de känner. Det ger i sin tur referenskunder, vilket är glädjande och positivt för banken.

ad *och Anders stortrivs*

Stämmer det, Jackie?
– Mån om kunderna – det är bara förnamnet. Efter att min mor gått bort i cancer fick jag själv lite noja om att det kunde ligga i släkten. Jag nämnde det för Anders, som genast ordnade med en stor hälsoundersökning. Dessbättre var mina farhågor ogrundade. Jag är glad att det finns en bank som jag verkligen kan rekommendera.

Får alla sådan service, Anders?
– Jag specialbehandlar alltid kunderna utifrån förutsättningar och behov men kanske lite extra med Jackie. Dels för att han är en så trevlig och bra kund, dels för att jag respekterar honom mycket som skicklig entreprenör. Men jag försöker givetvis hjälpa alla mina kunder så bra jag kan.

Vad är det du gör?
– Jag arbetar med finansiell planering. Vi är specialister på skatte- och bolagsstrukturer och tillsammans med våra förmögenhetsförvaltare hjälper vi kunden att bygga långsiktiga värden. Ofta hjälper vi till vid köp eller försäljning av bolag liksom vid omstruktureringar av fastighetsinnehav. Inför 2014 har jag tillsammans med en kollega dessutom fått uppdraget att arbeta fram en ackvisitionsplan för året, syftet är att involvera fler anställda inom det viktiga arbetet att attrahera nya kunder till banken.

Jackie:
– När jag skulle sälja mitt bolag hade jag fått rådet av min revisor att välja någon av två föreslagna storbanker. Men där var det sömnigt – det kändes inte alls bra. Jag frågade Anders om råd. Han engagerade sig omedelbart och kontaktade ett företag som specialiserat sig på affärer inom tech-området. De var taggade och mycket duktiga, jag är övertygad om att de lyckades åstadkomma en mycket bättre affär än om jag hade valt någon av storbankerna.

Jackie – får du hjälp att bygga långsiktiga värden eller är det mest snack?
– Det fungerar också utmärkt. Thomas Roos förvaltar min depå och har lyckats bra med det. Vi träffas sex till åtta gånger per år och går igenom strategier för portföljen och diskuterar framtida inriktning och risknivå. Jag är förvånad att värdena höll sig bra under perioder av svag börsutveckling men gick starkt när aktiemarknaden förbättrades.

Anders – har du nytta av din tid på revisionsbolaget?
– De åren var mycket nyttiga. Jag arbetade inom revisionsgruppen och fick bra kläm på sifferexercisen inom företagsvärlden. Det har jag användning av nästan dagligen.

Jackie:
– Jag är imponerad av bredden och djupet på kunnandet hos Anders. Han projektleder hela min ekonomi och allt känns mycket tryggt. Ibland har jag kanske varit en lite krånglig kund. Jag har till exempel velat lite fram och tillbaka om jag ska flytta utomlands eller inte. Trots flera möten kring detta, med bland andra bankens internationella skatteexpert Johan Thim, har de aldrig visat sig otåliga med mig.

Vad är sämst på Ålandsbanken?
– Kanske låter konstigt, men inget har varit dåligt. Anders lämnar inget åt slumpen! Utöver all service uppskattar jag mycket de aktiviteter och arrangemang som banken anordnar. Det är också ett sätt för mig, som är ny i Stockholm, att träffa intressanta människor. Kan banken också ordna en trevlig fästmö vore allt perfekt. Jag tror jag ska be Anders hjälpa till!. ■

All time highs
– skillnader och likheter

Då börsen toppade i mars år 2000 var värderingen alarmerande hög. Vid nästa topp, i juli 2007, var företagens vinster på väg ned. Nu är vinsterna på väg att accelerera och värderingen är inte oroväckande hög. Förutsättningarna är därmed bättre för att Stockholmsbörsen ska kunna nå nya rekordnivåer under året – det är grunden för vår positiva marknadssyn.

TEXT: LARS SÖDERFJELL **FOTO:** HÅKAN FLANK

Den svenska aktiemarknaden har under januari 2014 nått nya rekordnivåer.* De senaste tillfällena då aktiemarknaden nådde toppnivåer var i mars år 2000 och i juli 2007. Kort tid därefter åtföljdes de av dramatiska nedgångar. Det är därför intressant att jämföra de fundamentala förutsättningarna i dag med dessa två tillfällen.

Stockholm - Generalindex

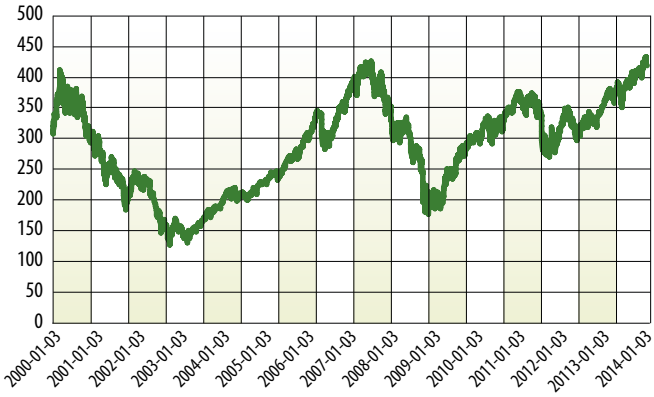

Mars 2000 – teknologibubblan

Uppgången inför millennieskiftet var, som många säkert minns, spektakulär. Under perioden september 1999 till februari 2000 steg aktiekurserna med drygt 70 procent (!), framför allt drivet av teknologiaktier. Argument höjdes för att riskpremien – den ersättning som investeraren får för ovissheten om det framtida värdet av en tillgång – skulle sänkas eller till och med elimineras i värderingsmodellerna; framtiden tillhörde ju aktiemarknaden. Det marknadsvägda P/E-talet för OMX-bolagen uppgick den 8 mars 2000 till 59,3x – det vill säga vinsterna dividerade med börsvärdena uppgick till 1,7 procent, vilket kan jämföras med dåvarande korta räntor på 4,3 procent och obligationsräntorna som låg kring 5,7 procent.

Bland enskilda bolag noterar vi att Ericsson, som hade ett marknadsvärde på cirka 1 700 miljarder kronor, värderades till 83 gånger den förväntade vinsten för år 2000. Nokia framstod i sammanhanget som ett fynd, med ett P/E-tal på ”måttliga” 66 gånger. Det bör dock framhållas att inte alla bolag var extremt högt värderade: Getinge värderades till ett P/E-tal på 8x, Nordea, Swedish Match och SCA till cirka 10x och SKF till 11x.

Optimismen kring vinsttillväxten var förvisso stor. Företagsvinsterna väntades växa med nästan 40 procent under år 2000 och ytterligare bortåt 30 procent under det kommande året. Men även om dessa vinstprognoser hade infriats var den förväntade totalavkastningen på aktier negativ till följd av den extremt höga värderingsnivån, vilket framgår av tabellen nedan.

Värderingsparametrar vid olika all time highnoteringar	08 mars-00	16 juli-07	22 jan-14
Avkastning på eget kapital	24,0%	20,5%	14,4%
Obligationsränta	5,7%	4,5%	4,0%
Riskpremie	4,5%	4,5%	4,5%
Långsiktig tillväxt	3,0%	3,0%	3,0%
Motiverat P/E-tal	12,2	14,2	14,4
Aktuellt P/E-tal	59,3	15,6	14,9
Värderingspotential	-79,5%	-9,0%	-3,4%
Vinsttillväxt	29,4%	8,7%	13,70%
Kurspotential	-73,5%	-1,1%	9,8%
Direktavkastning	1,1%	3,0%	3,80%
Förväntad totalavkastning	**-73,2%**	**1,9%**	**14,0%**

Källa: FactSet, Ålandsbanken

Juli 2007 – toppen av ”supercykeln”

Sex och ett halvt år efter teknologibubblan hade generalindex åter lyckats kämpa sig tillbaka till en ny rekordnivå. Denna gång var den främsta drivkraften företagsvinsterna. Efterfrågan från utvecklingsländerna – speciellt de fyra BRIC-länderna (Brasilien, Ryssland, Indien och Kina) – växte i rasande fart och prognosmakarna slogs om vem som kunde skriva upp sina estimat mest för tillväxten. Under perioden 2003–2007 steg också företagsvinsterna snabbt. Bolagen var vältrimmade efter den djupa lågkonjunkturen 2002/03, och med snabbt stigande volymer i tillverkande bolag rusade vinsterna i höjden.

Värderingen var denna gång inget större problem – marknaden framstod möjligen som något högt värderad (knappt 10 procent, enligt vår värderingsmodell), men långt ifrån alarmerande dyr. Verkstadsbolagens P/E-tal var klart högre än de historiska genomsnitten, men banksektorn framstod å andra sidan som relativt lågt värderad med P/E-tal kring 10-12x.

Däremot borde investerarna ha tagit fasta på en annan faktor: företagsvinsterna, som stigit med mer än 15 procent i genomsnitt under den senaste femårsperioden, var på väg att tappa fart. Enligt analytikernas prognoser väntades vinsttillväxten 2008 uppgå till måttliga 8,7 procent, vilket gjorde att den förväntade totalavkastningen blev låga 1,9 procent – klart lägre än avkastningskravet som vid den tiden uppgick till cirka 9 procent. Det var även i juli 2007 rationellt att sälja sina aktier och invänta kursnedgången (som efter Lehman Brothers kollaps, ett drygt år senare, tog rejäl fart då världsekonomin kastades in i en djup recession).

Dagsläget – neutral värdering, god vinsttillväxt

Hur ser då läget ut i dag? Den förväntade avkastningen på eget kapital i de stora börsbolagen är i dag betydligt lägre än 2000 och 2007 – sviterna av den djupa recessionen och eurokrisen gör sig fortfarande påminda i företagsvinsterna. Vi ser dock goda möjligheter till att resultat och lönsamhet kommer att förbättras de närmaste åren. Marknadsaktörerna spår att de största bolagens vinster i genomsnitt växer med knappt 14 procent under det kommande året, främst till följd av högre försäljningsvolymer i tillverkande företag. Mot bakgrund av att vi av allt att döma befinner oss i ett tidigt skede av en konjunkturuppgång framstår inte detta antagande som speciellt aggressivt.

Värderingen är i stora drag neutral. Med nuvarande låga räntor, runt 2,3 procent för en tioårig statsobligation, kan förvisso mycket höga vinstmultiplar motiveras. De flesta professionella investerare föredrar dock att använda en ”normaliserad” ränta kring 4 procent, vilket bättre avspeglar de långsiktiga tillväxt- och inflationsförutsättningarna. Även med en betydligt högre ränta än i dag är alltså värderingen rimlig.

Sammantaget ger kombinationen av värdering och vinsttillväxt en kurspotential på 10 procent för det kommande året. Lägg därtill en direktavkastning på nästan 4 procent och vi får en förväntad totalavkastning som med råge överstiger avkastningskravet på 8,5 procent (och definitivt ger en betydligt högre förväntad avkastning än räntebärande placeringar). Det är dock tydligt att potentialen för aktier har minskat efter de senaste årens kursuppgångar och förutsättningen för nya rekordnoteringar är att marknadens vinstförväntningar infrias.

”This time, it’s different…”

Den legendariske fondförvaltaren John Templeton lär ha sagt att de fyra mest kostsamma orden i det engelska språket är ”this time it’s different”. Att påstå att marknadsförutsättningarna är sådana att en stor nedgång inte kan inträffa på kort sikt vore mycket oförsiktigt, för att uttrycka det diplomatiskt. Det vi kan konstatera, efter att ha jämfört fundamenta i dag med situationen i mars 2000 och juli 2007, är att värderingen inte är alarmerande hög (vilket var fallet i mars 2000) och att företagsvinsterna väntas accelerera (till skillnad från 2007). Förutsättningarna i dag för att Stockholmsbörsen kan nå nya rekordnivåer under det kommande året, är därmed bättre vilket också är grunden för vår positiva marknadssyn. ■

** Som vi påpekade i förra numret av Å överträffade börsen, med hänsyn till utdelningar, de historiska topparna redan i slutet av förra året.*

Lars Söderfjell
Chef för Case Analysgruppen inom Private Banking.

Topplistan *Starkt avslut 2013*

Topplistan steg med 2,4 procent i december. Det var något bättre än börsens 2,1 procent. Totalt sett under 2013 blev avkastningen fina 26,1 procent, vilket dock var något svagare än börsen. Skälen var främst att småbolagen gick starkt och att verkstadsaktier gick svagt. Januari 2014 har startat lite negativt men ändå bättre än börsen.

TEXT: THOMAS JOHANSSON **FOTO:** KRISTIAN POHL

FÖRRA ÅRET AVSLUTADES STARKT – Topplistan steg med 2,4 procent i december. Det var något bättre än börsens SIX Return Index, med återlagda utdelningar, som lyfte 2,1 procent. Starka aktier under december var främst Swedbank, H&M och SEB medan verkstadsbolagen Volvo, SKF och Sandvik drog ned utvecklingen.

Under hela 2013 gav Topplistan en god avkastning, upp 26,1 procent. Det var dock 1,9 procentenheter efter SIX Return Index, som slutade upp 28,0 procent.

Under fjolåret utvecklades småbolagen på börsen mycket starkt, plus 36,6 procent. Det var klart bättre än de stora bolagens uppgång på 25,5 procent. Topplistans huvudsakliga inriktning på stora bolag bidrog därmed till att portföljen inte riktigt nådde upp till börsens totala utveckling under året. På den negativa sidan återfanns också att flera av verkstadsbolagen utvecklades sämre än index. Till exempel var Volvo en besvikelse – aktien backade 5 procent under året. Volvo fanns med i portföljen under hela året, dock med sänkt vikt efter den svaga rapporten för det tredje kvartalet.

Under 2013 hade Topplistan en tydlig övervikt i banksektorn, vilket däremot bidrog positivt. Uppgångar på runt 40 procent för Nordea och Swedbank placerade aktierna i topp bland storbolagen.

STARTEN PÅ 2014 BLEV SVAGT NEGATIV, under januari backade portföljen med 0,9 procent. Det var dock något bättre än börsens SIX Return Index, som föll med 1,7 procent. Fabege och Indutrade bidrog med uppgångar på 6 respektive 8 procent, samtidigt som vi undvek de bolag med svagast rapporter som till exempel Teliasonera, SCA och Electrolux.

Under månaden sålde vi fastighetsbolaget Fabege, efter att kursen stigit brant i slutet av december och början av januari. Bolaget har tidigare handlats med rabatt mot substansvärdet. Efter kursuppgången värderas aktien i linje med substansvärdet och potentialen för fortsatt uppgång bör därför vara begränsad.

I SLUTET AV JANUARI ÖKADE VI vårt innehav i SKF från 5 till 10 procent. Resultat för det fjärde kvartalet var svagare än väntat, men detta kompenserades mer än väl av de positiva utsikterna. SKF värderas till P/E 14, vilket vi menar är attraktivt givet bolagets lönsamhet och tillväxtutsikter. Vi passade samtidigt på att ta hem vinst i Swedbank genom att minska från 10 till 5 procent. Swedbanks resultat var i sig odramatiskt men frånvaron av tydliga signaler på hur den starka balansräkningen ska användas kan kortsiktigt dämpa aktien, vilket är skälet till att vi att säljer halva innehavet. Direktavkastningen i Swedbank uppgår till fina 5,8 procent och bör ge visst stöd till aktien under våren. ■

Thomas Johansson

”Vi tog hem vinst i Fabege och Swedbank”

Bra utsikter för SKF

Företag	Kurs	Vikt	Inköps-kurs	Inköps-datum	Kommentar
ABB	162,1	5%	145,4	mar-13	Signaler om minskad prispress i kraftverksamheten.
Ericsson	81,4	5%	76,3	dec-13	God vinsttillväxt 2014, attraktiv värdering.
H&M	281,6	10%	253,3	nov-13	Bra tillväxtutsikter på lång sikt.
Indutrade	283,0	5%	240,1	sep-13	Välskött och attraktivt värderad förvärvsmaskin.
Investor	212,3	10%	136,7	jan-12	Starkare kassaflöde möjliggör högre utdelningar.
JM	179,0	5%	187,3	okt-13	Lågt värderad och attraktiv markportfölj.
Nordea	87,6	10%	67,7	feb-12	Stabil utveckling och fortsatt god kreditkvalitet.
Sandvik	91,8	5%	89,5	aug-13	Eftersläntrare som gynnas av bättre Europakonjunktur
SEB	84,3	10%	69,6	jul-13	Bra kostnadskontroll ger hög vinsttillväxt.
Securitas	68,0	5%	72,2	aug-13	Fortsatt uppvärderingspotential.
SKF	172,6	10%	175,0	jan-14	Volymerna vänder upp om än i långsam takt.
Swedbank	170,7	5%	129,0	okt-13	Stark balansräkning ger utrymme för utdelningar.
Trelleborg	131,4	5%	124,6	okt-13	Stark rapport för Q3, prognoserna skruvas uppåt.
Volvo	85,7	5%	88,6	sep-12	Strukturprogram ger högre marginaler på sikt.
Kassa		5%			

* KURSERNA GÄLLER 2014-01-30

”Jag måste vara stark *– barnen har inget annat”*

Emelie Kanter har drivit barnhemmet Great Andoh i Ghana i snart fem år. För något år sedan byggde hon en skola för barnen. Nu ska hon skaffa fler lärare och vill få råd med en sjuksköterska.

TEXT: TORE DAVEGÅRDH **ILLUSTRATION:** JÖRGEN MELIN

Eldsjälar gör skillnad i världen. De ger inte upp. Och ordet misslyckas finns inte. Emelie Kanter är en eldsjäl – hon brinner för att göra livet bättre för utsatta barn i Ghana. Målet är friska och glada barn som kan förändra sin egen och Ghanas framtid.

Emelie Kanter kom till Ghana som 20-årig volontär 2008.

– Jag blev chockad över förhållandena på det barnhem där jag skulle arbeta. Visserligen hade jag läst att barnen hade det svårt, men att se det i verkligheten var förfärande. Barnen var tvungna att ställa upp varje morgon med en påk i handen. Påken skulle de bära med sig under dagen och bestraffas med när de gjort något som personalen på hemmet inte var nöjda med. Reglerna var stenhårda. Någon kärlek visades aldrig gentemot barnen.

Emelie vantrivdes oerhört och stod inte ut många veckor. Hon träffade av en händelse Jacques Manner, som själv är uppväxt på ett barnhem i Ghana. Jacques hade då tagit sig an många gatubarn och de höll till i en öppen cementbyggnad med jordgolv. Många av barnen var sjuka, kissade blod, vattnet de drack var smutsigt och många av dem var undernärda, men glädjen och kärleken till barnen fanns där. Emelie kände att här ville hon vara med och göra skillnad. Hon och Jacques bestämde sig för att tillsammans starta Great Andoh.

Snabba beslut

– Att det gått så snabbt beror på att vi administrativt är en mycket liten organisation – egentligen bara min familj. Beslut kan tas snabbt och arbetet med att genomföra det kan startas omgående. Vi har också lyckats få skolan officiellt registrerad, vilket många ansåg skulle vara omöjligt. Det medför att barnen kan få bevis för att de har gått i skolan, vilket är viktigt för dem längre fram.

Det mest spännande under de här åren var när skolan skulle byggas. Det skulle skaffas sand, cement, brädor och diverse utrustning och de byggde skolan själva, Emelie, Jaques och barnen.

– Det är svårt för svenskar att förstå hur besvärligt detta är. Var finns det sand? Vem säljer cement? När vi väl hade byggt huset tyckte jag att det blev väldigt mörkt därinne. Jag ringde min pappa. Han frågade bara: Har ni satt in fönster?

Att handla mat kan ta en hel dag

Det är inte bara husbyggande som är komplicerat. Att handla livsmedel är också en prövning. Allt är kaos och det går långsamt, mycket långsamt.

– Bara att handla ris och tomater på marknaden kan ta en hel dag i anspråk. Det är en så otrolig trängsel och trafik, 40 grader varmt och flugor överallt. Och handeln är helt oorganiserad – man måste leta efter allt. Nästa dag finns riset på en helt annan plats – om det finns över huvud taget. Regnar det, ja då jobbar nästan ingen.

Ambitionen i dagsläget är att kunna anställa fler och mer kvalificerade lärare, att skaffa bättre skolmaterial och att finansiera den nybildade skolfonden. Den ska hjälpa de barn som går i nian till gymnasiet.

Viktigt med gymnasium

– Det är viktigt att kunna följa barnen vidare upp i gymnasiet och hela vägen in i arbetslivet. Annars är risken stor att de hoppar av, att flickorna blir tonårsmödrar och att pojkarna bara springer på gatan. Har de väl passerat gymnasiet är möjligheterna mycket större att de själva kan ta ansvar för sitt liv och därmed bidra till en bättre utveckling i landet. Kärlek och utbildning tycker jag är det finaste man kan ge ett barn.

Utbredd okunnighet

Hälso- och sjukvård är ett annat prioriterat område. Emelie skulle önska att de hade råd att engagera en duktig sjuksköterska som kan besöka barnhemmet en eller två gånger i veckan, för att ta hand om mindre skrubbsår och annat och för att utbilda både lärare och barn hur de ska sköta sin hygien och bättre kan skydda sig mot skador och sjukdomar.

– Det finns kliniker i området men ofta sköts de väldigt oprofessionellt. Okunnigheten är utbredd och det går nästan mode i vad sjukvårdspersonalen anger som problem. En period kan de säga att barnen lider av malaria, nästa period är det astma som gäller eller till och med stroke. En pojke som stukat foten kan få med sig en hel påse med astmamediciner. Ibland har vi svårt att bedöma vad barnens mediciner kan vara bra (eller dåligt) för.

Hela familjen är engagerad

Verksamheten drivs enbart med ideella bidrag från privatpersoner och företag runt om i Sverige. Administrationen och marknadsföringen sköts helt och hållet av Emelie själv och hennes familj. Leon Kanter, Emelies pappa, ägnar mycket tid åt Great Andoh. Han är ekonomiansvarig, arbetar med struktur- och organisationsfrågor och hjälper Emelie att få in nya bidragsgivare.

– Hela familjen är engagerad. Min mamma och mina systrar stöttar mig och de har också varit nere i Ghana flera gånger för att hjälpa till rent praktiskt.

Emelie säger att hon har haft tur och fått stor uppmärksamhet i media i Sverige. Hon har bland annat fått utmärkelser som årets Göteborgare 2012, Svensk superhjälte 2011 i Aftonbladet och årets ungdomscoach av Rotary 2010. Det har starkt bidragit till en gynnsam

Emelie kommer till Ålandsbanken

Under våren kommer Emelie Kanter att presentera Great Andoh på en kundträff med Ålandsbanken i Göteborg. Tidpunkten är inte helt bestämd – vi återkommer med inbjudningar.

utveckling av antalet privata bidragsgivare och företagssponsorer. Under de perioder hon är i Sverige arbetar hon konstant med att hålla föredrag och söka nya vägar att skaffa kapital till utveckling av skolan och barnhemmet. Emelie är i Ghana under två perioder per år – varje gång i tre-fyra månader.

Det blir allt bättre

Trots många problem finns det mycket som är bra i Ghana enligt Emelie. Landet är en demokrati och kriminaliteten är inte så omfattande att den märks kring verksamheten i Great Andoh. Ghana utvecklas sakta men säkert i positiv riktning, även om korruptionen fortfarande är stor.

– Det blir allt bättre, även om varje dag är lite av en berg- och dalbana. Ibland är det väldigt tufft, men man måste se möjligheterna och ta ansvar. Jag måste vara stark för mina 75 barn – de har bara mig och Jacques. Men jag får mycket tillbaka, barnens energi, positiva inställning och deras drömmar inspirerar mig varje dag. ■

Bli månadsgivare – det är enkelt

Vill du vara med och stötta Great Andoh? Så här gör du:

Bankgirobetalning: Sätt in valfri summa på bankgiro 396-0929

Autogiro: Anmäl dig till autogiro via din internetbank genom att söka på Great Andoh International Scho.
Ange belopp och ditt namn och e-post som referens

Stående överföring: Sätt upp en stående överföring via din bank till Great Andohs konto i Danske Bank kontonummer SE7712000000012170153144.
Ange belopp och ditt namn och e-post som referens

Snabba ryck med "nye"

Jakob Skough

Jakob Skough började på Ålandsbanken i Göteborg i november förra året. Närmast kommer han från Handelsbankens kontor på Avenyn där han arbetade sex år i olika positioner med bland annat privatrådgivning, finansiering, aktiehandel och kapitalförvaltning. Kunderna var främst förmögna privatpersoner, mindre bolag och stiftelser. Tidigare har Jakob arbetat på SHB i Karlshamn.

TEXT: TORE DAVEGÅRDH **FOTO:** ANNALISAFOTO

Vad lockade dig till Ålandsbanken?

– Jag trivdes bra på Handelsbanken. Mina åtta år där var en mycket bra skola, men i en storbank blir det svårare att upprätthålla en bra personlig kontakt med kunderna. Jag hade redan innan Mattias Breiter (chef på Ålandsbanken I Göteborg, reds. anm.) kontaktade mig i somras tittat lite på Ålandsbanken och gillade det jag såg.

Mer i detalj – vad gillade du?

– Banken har ett bra produkt- och tjänsteutbud och jag sympatiserar verkligen med den starka tonvikten på personlig service. Kunderna är väldigt olika och det är viktigt att inte försöka strömlinjeforma tjänsten vi ska ge.

Hur har de första månaderna varit?

– I januari har jag haft fullt upp. Vi har en bra tillströmning av nya kunder. Jag tror att Ålandsbanken kan bli en riktigt stark uppstickare på marknaden här i Göteborg.

Gör du något kul på fritiden?

– Jag tycker om att resa och så är jag mycket intresserad av motorsport. Min ambition är också att bli en bättre förare själv. Jag har kört en del i Sverige på Anderstorp och Knutstorp. Senare i år ska jag ned till Nürburgring i Tyskland och köra, förhoppningsvis håller jag mig på banan.

Å önskar Jakob lycka till både med jobbet och med bilkörningen.

Om Jan Hansson

Jan Hansson är uppväxt i Lund. Han började tidigt arbeta extra på Tetra Pak. Där gjorde han en artikelhandbok och fick passa Hans Rausings tax. Efter handelsgymnasium i Malmö läste han vidare på kvällsuniversitet på Hermods. Han har också arbetat på Studentlitteratur i Lund. Jan Hansson hade ständigt idéer på verksamheter han ville starta. När han var 32 år tog han över ett vårdhem för psykiatrisk rehabilitering i Höör. Han expanderade verksamheten och sålde den 2009.
Jan Hansson har sex barn, varav fyra med sin nuvarande fru, Elisabeth, som han är gift med sedan 30 år. Idrott är ett stort intresse och han har finansierat både en sport- och en simhall i Höör, där han bor sedan 1971. Jan Hansson har själv spelat handboll i både Lugi och H43 och det är fortfarande hans stora passion. Satsningarna har lett till att orten har ett damlag i elitserien och som också spelar internationellt och till att 500 barn och ungdomar i dag ägnar sig åt att spela handboll i lilla Höör.

KÖR PÅ, sa Olof Palme

Jan Hansson var entreprenör redan som tonåring, utan att veta om det. Han hade ständigt idéer om nya verksamheter. Det blev inom vården han lade mest krut. I dag arbetar han främst med idrottssatsningar i Höör.

TEXT: TORE DAVEGÅRDH **ILLUSTRATION:** JÖRGEN MELIN

Vi sågs för något år sedan. Då var du relativt ny kund i banken – har de skött sig sedan dess?

– Ja, jag är väldigt nöjd. Jag hade efter försäljningen av vårdhemmet lockats in i diverse knepiga placeringar som gick snett. Allt stabiliserades när jag kom till Ålandsbanken. De är skickliga och jag har trots försiktiga placeringar fått bra avkastning på mitt kapital. Johan Samuelsson och Jan Rydberg ger mig en utmärkt personlig service. Nyligen har även mina barn blivit kunder i banken.

Hur kom det sig att du gav dig in i vården?

– Jag hade ständigt en massa idéer i min ungdom. Ett tag tänkte jag starta ett hönseri med äggproduktion. ”Gå hem och räkna på vad som händer om priset faller med 10 öre per kilo”, sa bankmannen då jag hade visat mina kalkyler. Det visade sig att då skulle det bli fiasko.

Jag tog upp studier på ett kvällsuniversitet och startade en liten, problemorienterad redovisningsbyrå. En stor kund var Malmöhus läns landsting. När jag sålde byrån fick jag loss lite kapital. Ägaren till vårdhemmet träffade jag när vi höll på att bygga en ponnytravbana. Han ville sälja och jag tyckte det verkade intressant.

Du byggde ut verksamheten kraftigt.

– Jo, men det var ganska tungt. Det fanns alltid en massa invändningar från bankerna och kommunen. Jag surnade till och skrev ett brev till Palme och beklagade mig. ”Kör på”, svarade han bara – och det gjorde jag. Antalet vårdplatser ökade från 13 till 122 under den tid jag drev hemmet. Generellt tycker jag att det är positivt om det finns en mängd små, privata vårdhem. Då kommer det fram nya idéer på hur verksamheten kan skötas bättre – av tusen blommor blir några väldigt fina. Jag är däremot tveksam till att riskkapitalbolag dammsuger marknaden och sedan kör vårdhemmen likriktat efter en bestämd mall – som om det var McDonald’s.

Vad gör du nu?

– Jag äger fortfarande fastigheterna som inrymmer vårdhemmen plus en del andra fastigheter. Det kräver en del omsorg. Just nu förhandlar jag med Höörs kommun om att de ska ta över driften av sport- och simhallen. Det var en självklarhet i samband med att jag byggde hallarna, men märkligt nog har kommunen slirat lite kring detta. Jag är fortfarande djupt engagerad i handbollen i Höör och sponsrar den kontinuerligt. Damlaget ligger trea i Elitserien – ett par poäng före Lugi – det är kul. ■

Självrättelserna når rekordnivåer

Avskaffad arvs- och förmögenhetsskatt i Sverige, tuffare krav på information från Skatteverket och höga förvaltningskostnader utomlands. Sammantaget medför det att många svenskar vill ta hem sitt kapital från utlandet. Med en självrättelse i tid kan man undvika skattetillägg och att barnen så småningom får ta över problemen.

TEXT: JOHAN THIM **FOTO:** KRISTIAN POHL

Aldrig tidigare har inflödet av tidigare oredovisade tillgångar varit så stort som nu. Enligt Skatteverket fördubblades antalet självrättelser av tillgångar utomlands mellan 2012 och 2013. Många experter menar att antalet kommer att tiodubblas i år jämfört med 2013. Redan nu upplever vi på Ålandsbanken att alltfler nya kunder kontaktar oss för att få stöd med att ta hem tillgångar från utlandet.

Slipp betala skattetillägg

En självrättelse av tillgångar utomlands är som namnet säger en rättelse av en skattebetalares tidigare oredovisade utländska tillgångar och inkomster i dennes svenska inkomstdeklaration. Rättelsen ska i år omfatta åren 2008–2014. Om skattebetalaren på eget initiativ gör rättelsen slipper han betala skattetillägg (en avgift på upp mot 40 procent av skattebeloppet som ska betalas) samt eventuell brottsanmälan.

Ta över pengarna eller problemen

Att inflödet fortsätter öka kraftigt beror på flera faktorer. Enligt Skatteverket är det främst avskaffandet av förmögenhetsskatten samt genomslaget i media som varit drivande. Enligt uppgift kräver utländska banker, framför allt i Schweiz, att kunder ska kunna intyga att de informerat svenska skattemyndigheter om sina innehav. Kombinerat med höga förvaltningsavgifter upplever därför många kunder att de inte är lika eftertraktade som tidigare. Min personliga uppfattning är att ökningen också beror på att de flesta som gör självrättelser, män födda på 1940-talet, funderar på om barnen ska få ta över pengarna eller ta över problemen. Valet blir då ganska självklart.

Mindre än 10 procent

Ålandsbanken kan hjälpa till med en självrättelse, i gengäld förvaltas kapitalet här. Den skatt som kunden har att betala för självrättelsen ligger i genomsnitt på mindre än 10 procent av det totala kapitalet som rättas. Enligt Skatteverket är faktiskt den fastställda skatten för 2013 mindre än 2012, trots att antalet självrättelser fördubblats. En förklaring till detta är avskaffandet av förmögenhetsskatten, en annan är att utvecklingen på förvaltningen under åren 2008 och framåt varit dålig. Till och med personer som har en större förmögenhet placerad i stiftelser, truster eller skatteparadisbolag (så kallade CFC-bolag) kan räkna med att skattekostnaden inte blir så hög som de kanske befarat, eftersom tillämpningen av de svenska skattereglerna, med rätt att dra av förluster och anskaffningskostnader, ger fördelar. Det är således hög tid att göra en rättelse!

Kontakta oss

Kontakta oss på Ålandsbanken för ett förutsättningslöst möte så kan vi berätta för dig hur vi kan lösa din situation. ■

Johan Thim
Financial Planner, Ålandsbanken

David Lundqvist
– nyanställd i Malmö

David Lundqvist är för närvarande VD för fastighetsbolaget Limhamnshus AB och börjar sin anställning på Ålandsbanken i Malmö under våren 2014.

David har mer än sju års bankerfarenhet från företagssidan i Handelsbanken och Swedbank.

Efter nästan tre år som VD för ett fastighetsbolag vill han komma tillbaka till bankvärlden igen. Han gillade det han såg när han träffade representanter för Ålandsbanken, med möjligheterna att jobba med många olika saker, att själv driva och göra affärer och möjligheterna att kunna vara med och påverka.

RESERVERA den 26 mars!

Då har vi ett seminarium på temat förvaltning och skatterelaterade frågor för entreprenörer och fastighetsägare.

Vi kommer också att tala om utlandsflytt och självrättelse. Intresserad? – kontakta oss på Ålandsbanken i Malmö

040 – 600 21 00.

Fredrik Uhrström:

”Jag följer min

Om Fredrik Uhrström

Fredrik Uhrström är 51 år, gift och har två barn i åldrarna 22 och 20 år. Han är civilekonom från Handelshögskolan i Stockholm. Bortsett från att Fredrik var brevbärare en period under skolåren har han knappt haft en enda riktig anställning. I stället har han startat och drivit bolag – främst inom IT-sektorn men även inom underhållnings- och media/annonsbranschen. Fredrik Uhrström var en av initiativtagarna till Junibacken på Djurgården i Stockholm. Han är också utbildad i samtalsterapi vid Psykosyntesakademin, men har inte utövat det yrkesmässigt.

Fredrik Uhrström är för närvarande engagerad i fyra tillväxtbolag och är vice ordförande i Barncancerfondens styrelse.

Fritiden tillbringas ofta i familjens hus norr om Rom eller används till fjällturer och golf. Fredrik Uhrström läser mycket; skönlitteratur, psykologi- och managementböcker. Favoritförfattarna just nu är Nobelpristagaren Maria Vargas Llosa och Malcolm Gladwell.

passion”

Fredrik Uhrström brinner för att ta idéer till verklighet. Han har verkat inom en rad branscher – och startat över 20 bolag. Fredrik drivs av sin lust, det har medfört stora skiftningar i inriktningen på hans engagemang. ”Med rätt inställning lyckas man till slut” – lyder hans devis.

TEXT: TORE DAVEGÅRDH **FOTO:** VIKTOR FREMLING

Junibacken – där barn leker sig kloka

Junibacken är ett kulturhus för både barn och vuxna. Missionen är att verka för att barnboken ska vara en viktig del av barnens kultur. Genom att låta besökarna ”kliva in” i barnboken vill Junibacken skapa intresse och uppmuntra till läsning. Utställningarna är byggda för att tåla mycket lek.

Det finns också en bokhandel, som säljer cirka 50 000 böcker per år. Junibacken har en fast ensemble av skådespelare och musiker, som spelar fyra till fem föreställningar per dag – 1 600 föreställningar per år!

Är du en hoppjerka?

– Nej, det vill jag inte säga. Men jag är inte någon förvaltare. När en idé blivit verklighet och det rullar på, då vill jag börja med något nytt. Och då följer jag min lust. Om något låter riktigt spännande hoppar jag gärna på oavsett om det är i en helt ny bransch.

Vad är det mest udda du gjort?

– Med tanke på utbildning och så vidare är det nog min tid i underhållningsbranschen. Jag har varit producent för både teaterturnéer och musikaler. Efter det, över en konjakskupa faktiskt, kom jag och Staffan Götestam (Jonatan i Bröderna Lejonhjärta) på att göra något kring Astrid Lindgrens imponerande produktion. Det resulterade i Junibacken. Men det projektet var fyllt av utmaningar och det tog sex år att fullborda!

Tell me about it!

– Först gällde det att få ihop finansieringen. Det tog sin tid men vi fick till slut hjälp av Peder Sager Wallenberg, vars stiftelse gick in med merparten av kapitalet, hela projektet kom att landa på cirka 100 miljoner kronor. Därefter skulle vi hitta ett bra hus. Efter mycket letande lyckades vi köpa en gammal minsveparhall på Djurgården. Det hade tidigare använts för reparation av torpedbåtar. Huset ägdes av Kungen och det blev många turer innan affären var klar. Det mest problematiska var dock att få politikernas tillstånd att bygga om och bygga ut huset.

Men det blev succé till slut!?

– Ja, nu går det riktigt bra. Det som känns mest roligt för min del är att jag varit med och skapat något bestående som man faktiskt kan gå och besöka.

Därefter blev det IT-sektorn?

– Ja, Peder Sager Wallenberg ville ha hjälp att bygga upp en IT-grupp. Det resulterade i Kunskapshamnen – en företagsgrupp som kan liknas vid Spray eller Icon Medialab. Sedan dess har jag bara arbetat i företag där jag investerar egna pengar och tid. EPiServer, som grundades av Mikael Runhem, var ett bolag som intresserade mig. Jag köpte in mig och blev styrelseordförande. EPiServer utvecklar mjukvara för att hantera innehåll på internet. Företaget expanderade snabbt och köptes upp av IK (f d Industrikapital) i stället för den planerade börsintroduktionen 2010.

Vad gör du nu?

– Jag är aktiv styrelseordförande i fyra bolag; Quedro, ett bolag på Åland som utvecklar mjukvara för fastighetsmäklarvärlden. Starcounter, som har en patenterad metod för att databaser ska kunna respondera snabbare. Här talar vi om snabbt växande krav på ständig uppdatering i realtid. Starcounterhar har förutsättningar att bli ett världsföretag. Heads – ett systerbolag till Starcounter – som bygger affärssystem, bland annat till GeKås i Ullared. ChamberSign är en leverantör av system och mervärdestjänster för elektronisk signering. Jag är aktiv i samtliga och tror på en bra framtid. Dessutom är jag involverad i ett spännande projekt på Djurgården – en besöksattraktion med vikingatema. Med hjälp av modern teknologi ska vi berätta den korrekta historien om vikingar för både svenskar och utländska gäster. Just nu arbetar vi med att få ihop finansieringen.

Du är något så ovanligt som utbildad i samtalsterapi.

– Psykologi är ett mycket spännande område. Även om jag inte varit yrkesverksam har jag haft glädje av utbildningen. Jag har blivit mer uppmärksam på människors beteende och ser bättre möjligheter att lösa upp låsningar mellan människor – inte minst i olika styrelser.

Du är även humanitärt engagerad.

– Jag är sedan 2009 styrelsemedlem i Barncancerfonden. Min dotter, som varit sjuk i leukemi, behandlades under 2 1/2 år och jag vet vilket stöd barnet och familjen behöver i en sådan situation. Vi har i Sverige blivit bäst i världen inom barncancerområdet. Jag är mycket stolt över att ingå i styrelsen och känner stort engagemang. Nyligen var jag med i insamlingskommittén för ”Care About The Children” – Drottning Silvias nya stiftelse för utsatta barn som bildades i samband med hennes 70-års dag.

Vad lockade dig till Ålandsbanken?

– Jag fick tips från bekantas bekanta 2009. Att jag lämnade storbanken har jag aldrig ångrat. Där var jag bara ett kontonummer – nu är jag en person, vilket är mycket trevligare. Mina kontaktpersoner på Ålandsbanken är seriösa, professionella och har en långsiktig syn i sitt engagemang. Dessutom är de mycket serviceinriktade och trevliga. Jag trivs utmärkt med banken. ■

Strålande tider,

TEXT: JAN TÖRNQVIST

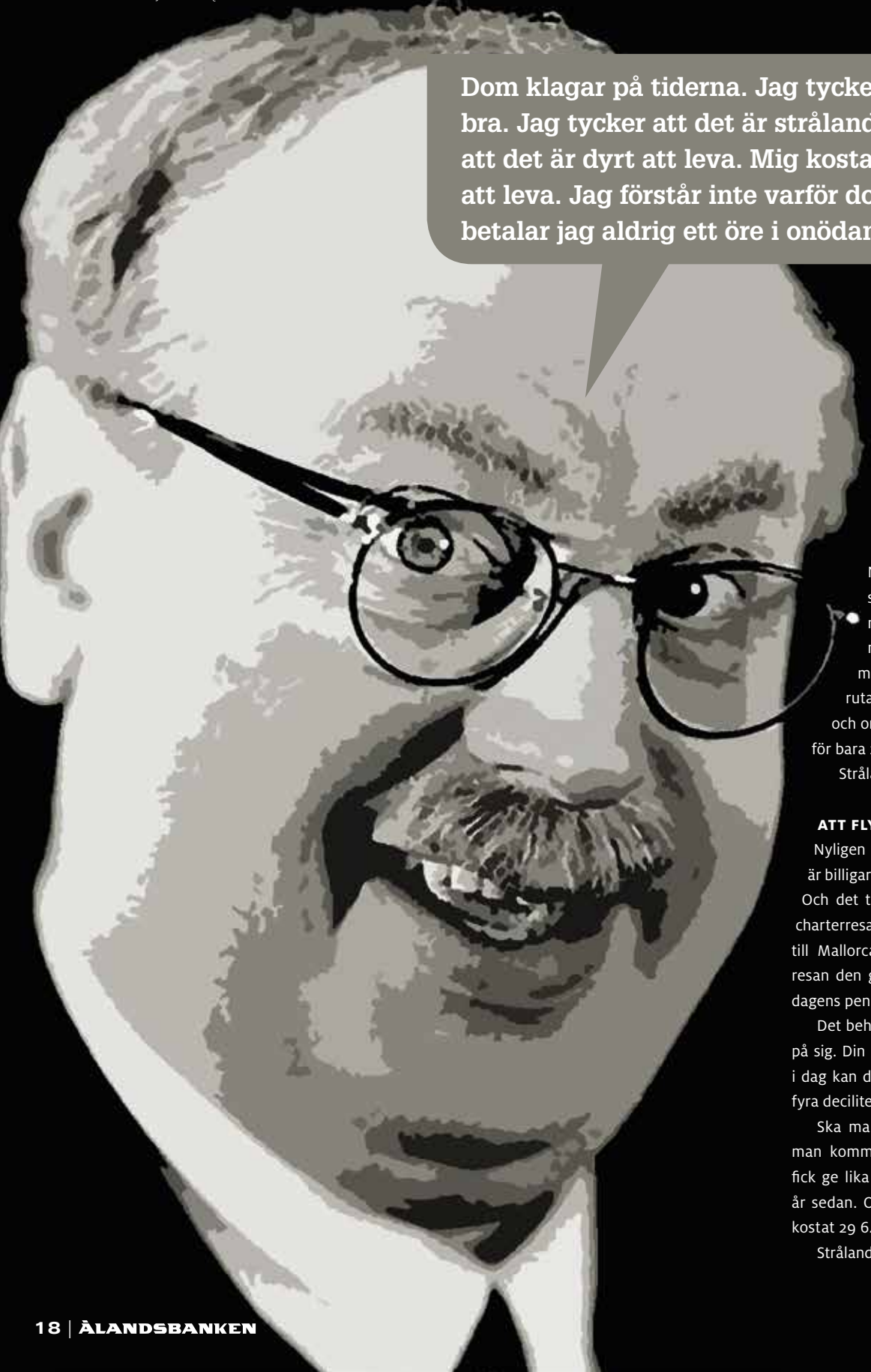

Dom klagar på tiderna. Jag tycker att tiderna är bra. Jag tycker att det är strålande tider. Dom säjer att det är dyrt att leva. Mig kostar det ingenting att leva. Jag förstår inte varför dom gnäller. Själv betalar jag aldrig ett öre i onödan…

SÅ BÖRJAR THOR MODÉENS berömda monolog skriven av Kar de Mumma 1934. Aktuell också i dag? Tiderna har självklart förändrats. Men nog skulle en nyskriven monolog kunna låta så här:

Man klagar på att allt har blivit så dyrt. Det tycker inte jag. Det har blivit så billigt! När min far köpte familjens första svartvita teve 1958, då kostade den nästan 3 000 kronor. För den summan kan man 2014 få en platt-teve med massor av färger, mycket större ruta och mycket bättre bildkvalitet – och omräknat i den tidens penningvärde för bara 255 kronor.

Strålande tider, härliga tider.

ATT FLYGA ÄR BILLIGARE ÄN NÅNSIN. Nyligen visade prisexempel att det just nu är billigare att flyga än det var för fem år sen. Och det tycks bara bli billigare. Den första charterresan arrangerades 1955, från Bromma till Mallorca, fem mellanlandningar. Pris för resan den gången: 1 095 kronor. Omräknat i dagens penningvärde: 14 826 kronor.

Det behöver alltså inte var så dyrt att röra på sig. Din gamla bil drog över en liter milen, i dag kan du köpa en bil som drar mindre än fyra deciliter.

Ska man köpa en tvättmaskin 2014 kan man komma undan med 2 900 kronor. Du fick ge lika mycket för tvättmaskinen för 50 år sedan. Omräknat borde tvättmaskinen ha kostat 29 645 kronor, inte 2 900 kronor.

Strålande tider, härliga tider.

härliga tider!

BEHÖVER DU LÅNA PENGAR för ett handla teve eller vitvaror eller för att ut och resa så är räntan lägre än på många år, på banken är räntan för ett ettårigt lån bara några procent.

Men förresten, vem tusan behöver låna? Ska du möblera din bostad eller köpa husgeråd gå in på Blocket, där finns det mesta gratis om du själv hämtar. Skåp, bord stolar, soffa, tallrikar, vinglas. Det dräller av prylar som många inte vill ha.

Har du själv sånt du inte vill ha, magasinera! Är inte det dyrt? Visst, men det finns sätt. Det finns företag som tar en krona för ett litet lagerutrymme för första månaden och 500 för andra månaden, så hyr bara en månad och byt sen!

Vill du veta vad som händer i världen? Du kan få prova en morgontidning gratis i en månad, gör det! Sen byter du morgontidning nästa månad. Eller provar DI i stället, gratis.

Strålande tider, härliga tider!

MAT MÅSTE MAN HA. Ett par gånger i veckan tar jag gratisbussen ut till Ikea och käkar tre varma korvar med bröd för 15 kronor eller åtta köttbullar med potatismos och lingonsylt för 19 kronor.

Fast allra billigast blir det om du tar en runda på NK. Där står de på rad och bjuder på provsmakning. Jag provar små snittar med rökt korv och ostkuber på trästicka. Jag tar om flera gånger. Ingen säger nej, de ler bara.

Som vanligt kollar jag dagstidningarnas annonser. Invigning av kök, från finska Puustelli. Och dom bjuder på tårta och kaffe. Tackar. Den här lördagen är räddad.

Jag avslutar kvällen med att gå in på nätet på LeoVegas, mobilt kasino. Där spelar jag utan att det kostar mig nåt. Det bjuds på gratisspel för 7 000 kronor.

Strålande tider, härliga tider.

MEN NU NÄR VINTERNS KYLA blir allt strängare längtar jag bort. Det är packat och klart. Två månader i Thailand väntar. Flyger med Norwegian till Bangkok för 3 101 kronor, hyr en etta för 1 200 kronor i månaden i Bangsaen vid havet några mil söder om Bangkok. Käkar på gatukök vid stranden för en femtiolapp om dagen, frukost, lunch och middag. Kan man leva bättre? Till och med en pensionär kan leva gott på sin pension här.

Nej, det finns inte mycket att klaga på. Vädret? Har vi nånsin haft en finare höst? Ohyfsade ungdomar? Enligt statistik är svensk ungdomsbrottslighet lägre än nånsin.

SÅ DET ÄR BARA ATT HÅLLA MED: Strålande tider, härliga tider! Thailand, här kommer jag. ■

Flyg billigare än nånsin.

Allra billigast: provsmakning!

En teve kostar inte mer än på 50-talet.

Sista applåden

Thor Modéen, Sveriges populäraste skådespelare på 30- och 40-talen hade slutat att uppträda. Han var trött och sjuk, bodde på ett hotell vid Mosebacke torg. Som vanligt tog han sin kvällspromenad runt torget. Det var en varm sommarkväll. Dörrarna in till Södra Teatern hade öppnats för att ge svalka in till teatern där det spelades revy. Skratten hördes ut på gatan och Thor smög sig in, ställde sig längst bak, bakom sista raden, kunde inte låta bli att skratta. Först försynt, sen högt. Thor Modéens skratt var välkänt. Och publiken vände sig om. Fick se Thor stå och skratta. Hela publiken reste sig upp och applåderade åt Thor i minuter, stående ovationer. Thor bugade och gick hem ensam. Några dagar senare hittade han död i sin hotellsäng.

Effektiv *förvaltning*

Att med ett begränsat kapital få bra avkastning till rimlig risk kan ha sina svårigheter – många investeringar kan bara göras i relativt stora poster. Premium Banking har dock tagit fram en modell som klarar uppgiften bra.

TEXT: TORE DAVEGÅRDH **FOTO:** ANNALISAFOTO

Magnus, du har jobbat med Premium Banking i två år nu. Hur går det?

– Vi ser ett kontinuerligt ökande intresse, men det är nog många som fortfarande inte är familjära med tjänsten. Premiumkunder uppskattar enkelheten i hanteringen av alla bankärenden och conciergetjänsten, beställning av hotell, biljetter till resor och olika evenemang, är mycket uppskattad. Det sparar mycket tid för kunden. Att ha en bestämd kontaktperson, som väl känner till dina affärer, är också rationellt.

Hur går förvaltningen av kundernas kapital?

– Utgångspunkten är att kartlägga var kunden befinner sig på sin livslinje när det gäller sparande och risktagande. Därefter tar vi fram en lämplig portföljsammansättning. Vi har arbetat fram ett bra grundkoncept, som ger bra avkastning till en rimlig risk. Det handlar om att arbeta med fyra olika tillgångsslag, svenska aktier, utländska aktier, räntebärande och alternativa placeringar. Det är i och för sig inget revolutionerande – en sådan riskspridning är välkänd sedan ”urminnes” tider inom kapitalförvaltning. Konsten är att göra det på ett bra sätt och att ta rätt risk på rätt ställe.

Vad är tricket?

– Det kan vara att undvika att ta valutarisk när det inte är nödvändigt eller önskvärt. Inom räntebärande kan det också vara svårt att med ett relativt litet kapital få en vettig avkastning. Där får vi kontinuerlig hjälp av Julia Axelsson på Asset Management, som hela tiden utvärderar fondförvaltare och håller koll på när utbyten sker och så vidare. I dagsläget rekommenderar vi bland annat Henderzon – en fond bestående av företagsobligationer. Den är hedgad till svenska kronor och innehåller därmed ingen valutarisk.

Men du får ju bolagsrisk på köpet?

– Det är sant, men den risken blir ändå väldigt låg. Vi investerar framför allt i företagsobligationer av kategorin ”Investment Grade”, det vill säga stora bolag med starka balansräkningar och bra kassaflöden. Därtill görs placeringarna i fonder, vilket innebär att enskilda företagsobligationer utgör mycket låg risk för vår del. I fallet Henderzon ligger den största exponeringen mot ett enskilt bolag kring 1 procent. Dessutom har obligationer högre prioritet än aktier vid ett eventuellt fallissemang. Sammantaget resulterar det i en helt acceptabel risknivå.

Något annat exempel?

– Inom alternativa placeringar tycker vi det är vettigt att inkludera en råvarufond. Där är Ålandsbankens egen fond mycket bra. Den investerar, via terminer, bara i själva råvaran – inte i några bolag som producerar råvaror. Det är viktigt. Ta till exempel kärnkraftsolyckan i Fukushima. Tokyo Electric Power Company, som ägde anläggningen, gick nästan i konkurs. Däremot steg priserna på elkraft väsentligt till följd av minskat utbud. Motsvarande effekt noterades vid en vild strejk i en platinagruva i Sydafrika. Bolaget fick stora problem, men priset på platina rusade upp.

På aktiesidan – vad rekommenderar ni där?

– I exponeringen mot utländska aktier har vi för närvarande valt Skagen Global (i svenska kronor). Fonden har funnits länge och levererat bra avkastning. När det gäller svenska aktier föreslår vi vår egen fond Catamaran för kunder som har begränsat kapital. Det är en fond som ska gå bättre än börsen i en bra marknadsmiljö men, genom en inbyggd stop/loss-funktion, inte ska tappa lika mycket om aktiemarknaden skulle falla kraftigt. Kunder med större kapital kan med fördel välja vår Topplista, som sedan starten kraftigt har överträffat aktieindex.

Totalt sett, hur har det gått?

– Under 2012 nådde vi en avkastning på 14 procent, förra året blev det drygt 11 procent och i år ser det lovande ut så långt. Observera att den här fina avkastningen har genererats till mycket lägre risk än om vi hade placerat hela kapitalet i aktier. ■

Exempel på en vettig sparandematris, 25 procent i vartdera tillgångsslag.

Utländska aktier **Skagen Global**	*Svenska aktier* **Catamaran eller Topplistan**
Räntebärande **Henderzon företagsobligationer**	*Alternativa placeringar* **Råvarufond**

Konsten är att göra det på ett bra sätt och att ta rätt risk på rätt ställe

Mr Erfaren

Magnus Gustafsson har mycket lång erfarenhet. Han började på Bohusbanken för mer än 25 år sedan och har även arbetat på Wasabanken, Nordiska och Kaupthing innan det till slut blev Ålandsbanken.
Magnus ansvarar för konceptet Premium Banking i Göteborg. Är du intresserad? – slå honom en signal: 031 333 45 00.

Momentum

Flygmaskiner som flyger jorden runt på åtta timmar, bilar som drivs med el och evighetsmaskiner. Snart verklighet? Charles H. Duell, chef för amerikanska patentverket, tycks ha haft fel när han 1899 sägs ha yttrat: ”Allt som kan uppfinnas är nu uppfunnet och därför är det lika bra att lägga ner patentverket.”

TEXT: JAN TÖRNQVIST

Elbilen är här! ▶

Finns äntligen elbilen? Jo, jo, det har snackats om en fungerande elbil i tiotals år, men den har inte riktigt slagit igenom, Men nu kanske det är dags: elbilen Tesla Model S, miljardären Elon Musks skapelse, finns nu att köpa i Sverige. Med ett startkapital på 60 miljoner dollar 2002 ville Musk visa att det gick att bygga en fungerande elbil. Tesla ligger i dag i topp när det gäller nybilsförsäljningen i Norge, Fakta: 50 mil på en laddning, 427 hästkrafter, från priset 627 000 kronor.

Tesla model S

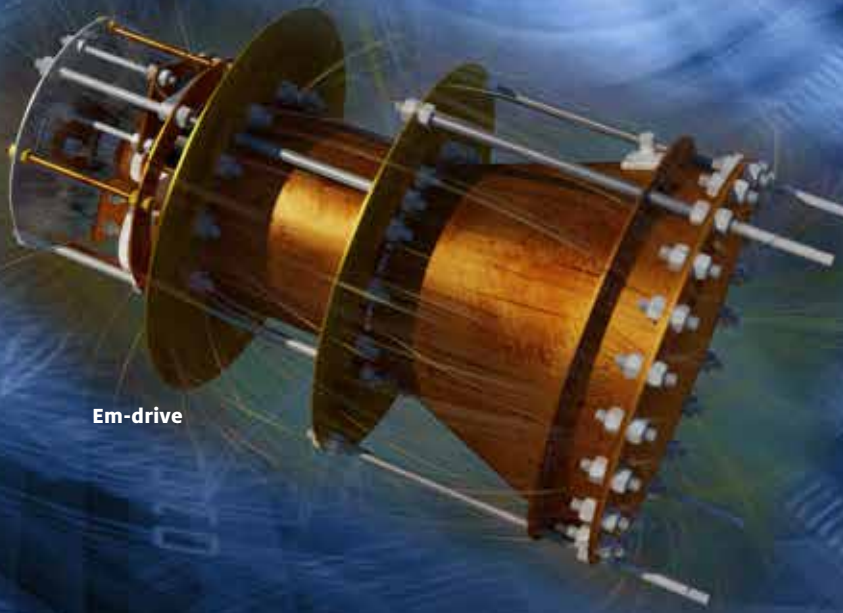

Em-drive

◀ En evighetsmaskin, kanske...

Finns äntligen en evighetsmaskin? Drömmen för alla uppfinnare kan bli sann i år: ett slags evighetsmaskin, en elektromagnetisk motor kallad emdrive som omvandlar elektromagnetisk energi till drivkraft för rymdbruk: inget bränsle behövs, obegränsad livstid. Forskare har pysslat med idén sedan 1950-talet. Nu är det den kinesiske professorn Yang Juan som tror att emdrive fungerar. Men det finns tvivlare. Idén strider mot Newtons lag om bevarande av rörelsemängd. Under 2014 kommer emdrive att testas i rymden.

Jorden runt på åtta timmar ▶

Finns det äntligen flygmaskiner som revolutionerar luftfärderna? Det kan tyckas som att utvecklingen av flygmaskiner inte utvecklats sedan Jumbojeten kom och Concorde försvann. Men nu tar det kanske fart igen, Den militära flygplanstillverkaren EADS har ritningarna klara: det är flygplanet VoltAir med miljövänlig elmotor och jetplanet Zehra som kommer att flyga från Paris till Tokyo på två och en halv timme, jorden runt på åtta timmar. Hundra passagerare får betala motsvarande 60 000 kronor för resan med Zehra. Du flyger 32 kilometer upp i luften, utanför atmosfären. Men det är knappast lönt att beställa biljett: första turen går 2050.

VoltAir

Jetplanet Zehra

ÅLANDSBANKEN

ÅLANDSBANKEN ABP

HUVUDKONTOR:
Nygatan 2, Mariehamn
Åland
telefon +358 204 29 011 (växel)
www.alandsbanken.fi

SVERIGE
Chef Magnus Holm
telefon 08 791 48 00
magnus.holm@alandsbanken.se
www.alandsbanken.se

STOCKHOLM
Stureplan 19
telefon 08 791 48 00

Göteborg
Chef Mattias Breiter
telefon 031 333 45 00
mattias.breiter@alandsbanken.se
Kungsportsavenyen 1

Malmö
Chef Jonny Björklund
telefon 040 600 21 00
jonny.bjorklund@alandsbanken.se
Stortorget 11

Private Banking
Chef Magnus Johansson
08-791 4887
magnus.johansson@alandsbanken.se

Private Banking Finansiell Planering
Chef Sebastian Schmidt
08- 791 4666
sebastian.schmidt@alandsbanken.se

Private Banking Case Analys
Chef Lars Söderfjell
08 – 791 4657
lars.soderfjell@alandsbanken.se

Private Banking Privatmäkleri
Chef Mats Ericson
08 - 791 4762
mats.ericson@alandsbanken.se

Private Banking Skatte/familjejuridik
Chef Elisabeth Tamm
08-791 4925
elisabeth.tamm@alandsbanken.se

Premium Banking
Chef Fredrik Svennersjö
08 - 791 2401
fredrik.svennersjo@alandsbanken.se

Asset Management
Chef Magnus Holm
telefon 08 791 48 00
magnus.holm@alandsbanken.se

B-porto betalt

En mer avancerad ekonomi kräver en mer engagerad rådgivare.

Välkommen till det du har saknat.

Hos oss möter du experter och specialister som hjälper dig med allt från ax till limpa. Vi tar hand om komplexa frågor och vägleder våra kunder utifrån deras specifika behov gällande:

- Planering av utlandsflytt
- Korrekt genomförd självrättelse
- Genomtänkta och väl förberedda generationsskiften
- Ägarplanering och bolagsstrukturer
- Försäljning av bolag
- Förmögenhetsförvaltning

PRIVATE BANKING

ÅLANDSBANKEN

Vi går vår egen väg

Välkommen till oss på Ålandsbanken Private Banking. www.alandsbanken.se/privatebanking

Stockholm: Stureplan 19, tel. 08-791 47 20, pbstockholm@alandsbanken.se Göteborg: Kungsportsavenyen 1, tel. 031-333 45 00, pbgoteborg@alandsbanken.se Malmö: Stortorget 11, tel. 040-600 21 00, pbmalmo@alandsbanken.se